

Verkondiging 1 maart 2026

Schriftlezing Exodus 24: 12-18

Schriftlezing Matteüs 17: 1-9

Afgelopen woensdag volgde ik op mijn werkplek in Klarenbeek een workshop liturgisch bloemschikken in deze veertigdagentijd. Zo bezig met takken en mos, water en bloemen werd mij duidelijk waar het vandaag over moest gaan.

U herkent het volgende dat mij overkwam vast wel.

Ik ging voortvarend aan de gang en had een aardig idee wat ik wilde doen. Wat later, het was al redelijk gevuld, maar zeker nog niet af wist ik even niet hoe ik verder moest. Ik zat vast. Ik keek wat om me heen naar mijn medecursisten. Een paar woorden, een korte uitwisseling en ik kon gelukkig weer verder.

Blijkbaar gaat het zo: je bent zelf aan het schikken, jij maakt de keuze, maar je hebt de ander nodig om weer beweging te vinden.

Zo is het ook in het leven. De ene keer bevind je je op hoogte en zie je helder. Een andere keer zit je vast in een dal, of dieper nog: in een put. Daar kom je alleen uit als je zelf je handen uitsteekt, zelf een eerste stapje zet. En dat lukt zelden zonder de ander die je aankijkt, die je hand vastpakt, die met je meeloopt.

Met dat in gedachten horen we vandaag verhalen over mensen die een berg op gaan. In de Schrift is een berg nooit zomaar een plek. Het is een plaats waar hemel en aarde elkaar even lijken te raken, waar een mens dichterbij de bron van zijn leven wordt gebracht, waar richting wordt ontvangen voor de weg die voor hem ligt.

Mozes ging de berg op en ontving daar de tien woorden van leven.

Elia zocht de berg en hoorde daar de zachte stem die hem opnieuw richting gaf.

En nu gaat Jezus, met drie leerlingen, de berg op.

Op een berg wordt geluisterd en ontvangen. Daar wordt iets aangereikt dat je beneden niet zomaar ziet.

Boven op de berg verandert Jezus van gedaante. En naast Hem staan Mozes en Elia. Wet en profeten. Verleden, heden en toekomst raken elkaar.

En daar klinkt die zo menselijke stem van Petrus: laten we hier blijven. Laten we dit vasthouden. Hier is het goed.

Wie herkent dat verlangen niet? Dat je een moment van licht zou willen vastzetten. Een ervaring van nabijheid, een inzicht, een gevoel van gedragen worden. Alsof je even boven het gewone leven wordt uitgetild.

Maar het evangelie laat ons daar niet. Want wat daar ontvangen wordt, wil meegenomen worden de weg op. Het vraagt om beweging. Bijna terloops staat er: zij daalden de berg af. En ook Mozes en Elia daalden weer de berg af, terug naar de mensen.

Berg op. Berg af. Daar zit beweging in, voelt u dat ook?

Jezus gaat die berg op. Niet om het leven te ontwijken, maar om zich te richten op de weg die voor Hem ligt.

Dit verhaal staat aan het begin van zijn weg. Nog maar net hebben we Jezus gezien in de woestijn, veertig dagen alleen, waar Hij de verzoeking onder ogen zag. Ook dat was zo'n moment losgemaakt van het gewone leven. Het valt op dat deze twee verhalen als het ware op zichzelf staan. Ze keren niet telkens terug. Alsof ze ons iets willen meegeven vóór de weg echt begint. Alsof ze zeggen: kijk goed wie Hij is, voordat je Hem volgt door dorpen en steden.

Jezus weet dat de weg naar Jeruzalem voor Hem ligt. Hij neemt de tijd om zich te bezinnen, om zich te verbinden met wat Hem draagt. Met Mozes, die woorden van leven ontving en met Elia, die leerde luisteren naar de stem in de stilte. In die traditie staat Hij. In dat verhaal is Hij geworteld.

En toch blijft Hij daar niet. De woestijn houdt Hem niet vast. De berg evenmin.

Wat hier gebeurt, is een verdieping van binnenuit om straks beneden, tussen de mensen, zijn weg te kunnen gaan.

En dan uit de wolk, klinkt een stem: "Dit is mijn geliefde Zoon, in Hem vind ik vreugde. Luister naar Hem."

Het is dezelfde stem die bij de doop van Jezus klonk. Nog vóór Hij iets had gepresteerd, vóór Hij één wonder had gedaan, klonk al dat woord: geliefd. Hier, op de berg, wordt dat opnieuw uitgesproken. Alsof Hij het nog eens moet horen. Alsof de leerlingen het moeten horen. Alsof wij het moeten horen.

Geliefd niet om wat Hij presteert, niet om wat Hij volbrengen heeft, maar wie Hij is in Gods ogen: geliefd.

Dat woord 'geliefd' mag ons ook raken. Hoe ons leven er ook uitziet, hoe wij onszelf ook beoordelen, er is een stem die zegt: jij bent geliefd. Gewoon om wie je bent.

Vervolgens gebeurt er iets dat mij in verwarring bracht: de leerlingen werden overvallen door een hevige angst.

Angst, juist op het moment dat Gods nabijheid zo tastbaar wordt. Wat is dat? Is het de overweldigende glans? Het besef dat je op heilige grond staat? Of misschien de schrik dat dit licht ook jou doorziet, tot op de bodem?

Dicht bij de bron komen kan ontregelen. Licht verwarmt, maar het legt ook bloot. Wie werkelijk stil wordt, ontmoet meer dan rust alleen; daar komen ook vragen, kwetsbaarheid en angst die we meestal zorgvuldig op afstand houden.

Even later komt Jezus dichterbij. Hij raakt hen aan. Een eenvoudige aanraking, aards en nabij. En Hij zegt: Sta op, wees niet bang.

Wat mij hierin bijzonder raakte, is dat de angst niet wordt geanalyseerd of veroordeeld. Zij wordt eenvoudig aangeraakt. Dit prachtige beeld wil ik u graag meegeven.

Hoe vaak willen wij zo snel mogelijk van onze angst af. Een oplossing. Een verklaring. Een pil. Iets dat het gevoel dempt zodat we weer door kunnen. Een quick fix, zoals dat tegenwoordig heet. Maar wat gebeurt er wanneer we alles wat schuurt meteen gladstrijken? Luisteren we nog naar wat ons lichaam ons vertelt? Naar wat de onrust misschien aan het licht wil brengen? Angst heeft een functie en hoort bij het mens-zijn. Misschien wil dit verhaal ons zeggen dat angst geen vijand is die zo snel mogelijk moet verdwijnen. Zij hoort bij ons bestaan. Zij wijst ons op wat kwetsbaar is, op wat ertoe doet.

Wat wij vaak proberen te dempen, wordt hier eerst gezien. Aangeraakt. Gedragen. En van daaruit kan een mens weer gaan staan.

Berg op en berg af. Zo beweegt het leven.

Berg op en berg af. Zo beweegt het geloof.

Vandaag is het zondag Reminiscere: gedenk, Heer, uw barmhartigheid. In de bijbel is gedenken meer dan terugdenken. Gedenken zet in beweging. Wanneer God gedenkt, handelt Hij. Wanneer mensen herinnerd worden aan Gods belofte, staan zij op en gaan. Zo moest Mozes het volk hieraan herinneren, zodat zij de stap durfden zetten om verder te gaan.

Misschien is dat ook wat hier op de berg gebeurt. Daar is licht, helderheid, maar ook het gevaar van stilstand. Als je daar zou blijven, verstilt het leven zelf. Geloof wordt dan een herinnering aan een hoog moment, iets om te koesteren, om naar terug te verlangen.

Bovendien: licht zonder schaduw wordt vlak en eenzaam. Het zijn juist de dalen die reliëf geven. Daar waar mensen elkaar ontmoeten, waar vreugde en gemis naast elkaar bestaan. Ja, het verhaal van God met mensen speelt zich beneden af, tussen stof en zweet, tussen vreugde en verdriet. Wat boven wordt gezien, wil beneden geleefd worden.

Gedenken is dus geen blijven hangen in het licht, maar het licht meenemen de weg op.

Ieder van ons kent zijn of haar bergen en dalen. Momenten van helderheid, van vreugde die je optilt. Maar ook herinneringen die zwaar zijn, die in je lichaam zijn gaan wonen.

Hoe sterk kan de neiging zijn om daar te blijven in wat mooi was, of in wat pijn deed. En kun je dan, midden in dat alles, de stem nog horen die zegt: Sta op, wees niet bang?

Jezus blijft niet op de berg. Hij daalt af. Het licht van de berg gaat mee de weg op, richting Jeruzalem, richting het kruis. De weg van God loopt dwars door het leven heen.

In deze veertig dagen mogen wij die beweging oefenen. Berg op, om te herbronnen. Berg af, om te leven. Het licht ontvangen en het meenemen naar beneden. Zodat beneden, in het gewone, iets van dat licht zichtbaar wordt — in hoe wij spreken, in hoe wij dragen, in hoe wij elkaar vasthouden.

Zo wordt herbronnen en herinneren geen stilstand, maar hoop in beweging.

Berg op. Berg af.

Amen.